

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „KMEČKO DELO“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 31-13

Izhaja vsako sredo
Cene: Letno din 32—, polletno
din 16—, četrtletno din 9—, ino-
zemstvo din 64—
Poštno-čkovni račun številka 10.603

Cene inseratom: Cela stran
din 2000—, pol strani din 1000—
četrt strani din 500—, 1/2 strani
din 250—, 1/4 strani din 125—
Mali oglasi vsaka beseda din 1—

Pogoj napredka

Ob zatonu starega in početku novega leta se delajo bilance za preteklost in načrti za bodočnost. Bilance, ki so se napravile za leto 1937 v gospodarskem oziru, so izkazale rastoče zboljšanje gospodarstva več ali manj po vsem svetu. Tega napredka je deležna tudi naša država, ki je dosegla velike uspehe zlasti na področju zunanje trgovine. Državni dohodki so se stalno večali, dvignili so se tečajji državnih papirjev, narasle so vloge v državnih denarnih zavodih, trgovinska bilanca je postala visoko aktivna. Pokrajine, kjer prevladuje poljedelstvo, so vsled zboljšanja cen kmetijskim pridelkom tudi dosegle znaten napredek.

Tega gospodarskega napredka je v okviru države deležna tudi Slovenija. Da bi na potu gospodarskega napredka korakal vztrajno naprej tudi naš slovenski kmet, je treba izpolniti nekaj pogojev. Na tem mestu bi danes kratko omenili potrebo dviga slovenske kmetijske proizvodnje. Slovenija je v poljedelskem oziru pasivna dežela, ki ne pridelava dovolj hrane, marveč jo mora uvažati iz drugih pokrajin. Tako pa odteka naš denar v druge kraje. Da se temu čim bolj in prej pride v okom, je treba našo kmetijsko proizvodnjo dvigniti, naše kmečko gospodarstvo izpopolniti. Temu važnemu namenu služi med drugim naša mesečna gospodarska priloga »Kmečko delo«, ki bo dajala našemu kmetu pouk in pobudo.

Drugi pogoj pa je, da oskrbimo našemu kmetu kredit, ki mu je krvavo potreben. Do kredita pa množstvo naših kmetov ne bo prišlo brez domačih denarnih zavodov. Nujno je torej potrebno odpraviti nelikvidnost naših denarnih zadržev. Narodna banka je dovolila potrebne menične triodstotne kredite denarnim zavodom, ki so pod zaščito, da bi mogli izplačati vse vloge do 10.000 din. Je to že lepa pomoč, foda povse ne zadostuje. Denarni zavodi so namreč izročili Privilegirani agrarni banke okoli 2747 milijonov dinarjev svojih kmetijskih terjatev, njim pa je banka priznala terjatve v višini 1606,2 milijona din, tako da izgubijo denarni zavodi 604 milijone dinarjev. Denarnim zavodom bi se torej moralo dati vsaj 600 milijonov dinarjev. Tako bo njihova likvidnost zajamčena, v našem denarništvu pa bi se napravil red.

Stojadinovič-Koroščevo vlada je v teku svojega krmiljanja države pokazala veliko sposobnost in voljo, da pomaga vsem stanovom, posebno še kmečkemu, zato smo trdno prepričani, da bo tudi v tem primeru našla rešitev in odpomoč.

V luči krščanstva

Romunski ministrski predsednik Oktavijan Goga je imel o Novem letu govor, ki je v njem poudaril osnovne ideje svoje vlade. Prva in glavna osnova mu je krščanstvo. »Verujem,« tako je izjavil, »v duhovno obnovo romunskega naroda s pomočjo luči, ki jo je prižgala krščanska

cerkev. Kristusov zakon je edino in najvišje sidro, s katerim se bomo rešili v sedanjih neprilikah. Kristusov oltar je bil, je in bo ostal tukaj pri nas v Romuniji moralni obnovitelj, pomočnik pri preporodu naroda in trdna osnova vsakega dela, ki ga bo država podvezala.«

Nova romunska vlada za povzdigo kmečkega stanu

Gogova romunska protijudovska vlada je sklenila ustanoviti komisijo, ki bo po veljavnih zakonih izdala odredbe, po katerih bodo morali judovski krčmarji v določenem roku zapustiti romunske podeželske kraje. S to odredbo hoče vlada

predvsem zaščititi kmeta, ki je bil doslej predan na milost in nemilost judovskim pijavkam.

Vlada bo izdala dalje potrebne ukrepe za znižanje cen proizvodov, ki so kmetu najbolj potrebni.

Moč Italije na morju leta 1941

Po novem oboroževalnem programu, ki je namenjen »miru« in kolonialnemu cesarstvu, bo imela Italija leta 1941 na morju: štiri velike bojne ladje po 35.000 ton, štiri manjše bojne ladje po 25.000 ton, sedem križark po 10.000 ton, 12 križark

po 5—8 tisoč ton, 12 velikih oceanskih rušilcev, 12 manjših rušilcev po 2000 ton, 20 velikih torpedovk, 24 manjših torpedovk, 32 torpednih čolnov in sto podmornic. Celotna pomorska moč Italije bo obsegala 1941. leta 227 bojnih ladij.

Grški prestolonaslednik se poročil

V grški prestolnici v Atenah se je slovesno poročil zadnjo nedeljo grški prestolonaslednik princ Pavel s princeso Frideriko Luizo Hanoveransko. Poročni obred je izvršilo 40 grških metropolitov. V veličastnem sprevodu je bilo 40 princev in princezinj v 20 vozeh. Pri poroki je bil tudi naš knez namestnik Pavle s kneginjo Olgo ter angleški vojvoda in vojvodinja Kentska.

Ob zaključku svečanega poročnega obreda so kralj Jurij, člani kraljevskega dvora in bližnji sorodniki princese poljubili mladi zakonski par. Zlati kroni, ki sta bili pri poročnem obredu položeni na glavi prestolonaslednika Pavla in princezinje Friderike Luize, sta bili iz rodbinske zakladnice.

Grško ljudstvo je povsod silno navdušeno pozdravljalo mladi zakonski par.

Načrt za zedinjenje petih velesil

Bivši belgijski ministrski predsednik van Zeeland se mudi v Londonu, kjer je razgrnil pred angleškim šefom vlade Chamberlainom sledeči načrt za gospodarsko in trgovinsko zedinjenje evropskih velesil:

1. Amerika, Anglija, Francija, Nemčija in Italija naj sklenejo sporazum, v katerem se obvežejo, da bodo odpravile vse omejitve v medsebojnem gospodarskem in trgovskem poslovanju.

2. Te države naj odpravijo tako imenovane izravnalne fondе za promet z devizami in ustanove skupni mednarodni izravnalni fond.

3. V ta fond naj bi vse pogodbenice oddale del svojega zlatega zaklada. Novi sklad bi služil za odpravo gospodarskih težav, ki bi se pokazale v tej ali oni državi, odnosno za preprečenje takih težav.

4. S tem bi denar teh držav postal med-

narodno plačilno sredstvo, ki bi veljalo povsod.

5. Izravnalni sklad bi upravljala banka za mednarodna plačila v Baselu (v Švici).

6. Sodelovanje Nemčije v taki gospodarski zvezi je nemogoče, če ne pomagajo Nemčiji prej, da obnovi svoje gospodarstvo. To se pa da edino s tem, da dobi Nemčija zunanja posojila in pa, da ji dajo možnost za dobavo sirovin iz Afrike.

7. S tem bi Nemčija v neki obliki dobila vrnjene kolonije, vendar bi vse tiste pokrajine v Afriki, ki bi prišle v posev za Nemčijo, postavili pod mednarodno upravo. Izključene so od tega severne in južne afriške pokrajine.

*
Ustanovitev zgoraj omenjene gospodarske in carinske zveze bi dovedla s časom nujno tudi do popolnoma političnega izravnanja med odločujočimi velesilami.